

ROMA S/HEROES

Ghid de activități pentru grădiniță



Un proiect:



PROIECT CO-FINANȚAT DE:



Parteneri:





Cele patru cărți au fost create în cadrul proiectului ROMA S/HEROES (ediția I), desfășurat de asociația Cu Alte Cuvinte (CUAC) și cofinanțat de Administrația Fondului Cultural Național, în parteneriat cu Uniunea Civică a Tinerilor Romi din România, Asociația OvidiuRo și Biblioteca Metropolitană București.

Tineri romi între 16 și 22 de ani au intervievat artiști și activiști romi (Nicoleta Bițu, Connect-R, Loredana Mihaly și Sorin Sandu) iar poveștile de viață ale acestora au devenit cărți ilustrate pentru copii de vârstă preșcolară.

Clopotețul lui Nico, scrisă de Mirela Busuioc, Albert Morteau & Georgiana Vatală și ilustrată de Oana Ispir

Teme abordate: #etnie #rom #discriminare #educație #școală #ambii #vocație #misiune

Să îți pui o dorință!, scrisă de Francisca Călin și ilustrată de Jozsef Vass

Teme abordate: #etnie #rom #discriminare #sărăcie #artist #muzică #perseverență #fani

Lada de cărți, scrisă de Bianca Bărbosu, Andra Beatrice Dima & Florin Varga și ilustrată de Ana-Maria Calistru

Teme abordate: #etnie #rom #discriminare #egalitate #cărți #o lume fără diferențe

Suraj, copilul care a atins soarele, scrisă de Nicoleta Ene & Iasmina Stoican și ilustrată de Georgiana Chițac

Teme abordate: #etnie #rom #discriminare #sărăcie #artist #teatru #împlinirea visului

Un proiect:



PROIECT CO-FINANȚAT DE:



Proiectul nu reprezintă în mod necesar poziția Administrației Fondului Cultural Național.

AFCN nu este responsabilă de conținutul proiectului sau de modul în care rezultatele proiectului pot fi folosite. Acestea sunt în întregime responsabilitatea beneficiarului finanțării.

Parteneri:



Responsabil conținut pedagogic: echipa



septembrie 2022



Recomandări pentru lectura cu voce tare

Când citiți cu voce tare unui grup de copii există câteva recomandări generale și specifice (pauze, dialog, predicție, intonație accentuată, indicare imagini sau cuvinte, comunicare nonverbală etc), acestea variind în funcție de structura și conținutul cărții, copilul sau grupul de copii cu care citim, de mesajul pe care vrem să îl transmitem copiilor.

Enumerăm mai jos câteva recomandări generale și specifice:

1. Îndreptați cartea spre copii:

a. Pentru a înțelege textul, copiii mici au nevoie să vadă ilustrațiile

2. Prezentați coperta, titlul cărții, numele scriitorului și pe cel al ilustratorului:

- a. Citiți titlul cărții și spuneți-le că titlul și imaginea de pe copertă oferă indicii despre ceea ce se găsește în carte;
- b. Citiți numele autorilor (explicați că scriitorul este persoana care a scris cartea, iar ilustratorul a realizat ilustrațiile sau desenele cărții). Spuneți-le că sunt scriitori tineri, de etnie romă, elevi și studenți, care au scris pentru prima dată o poveste, iar ilustratorii sunt unii dintre cei mai talentați din țara noastră.

3. Citiți cu intonație și rar:

- a. Citiți textul cu voce animată, mai rar la primele pagini pentru a capta atenția copiilor și a le permite să „intre” în poveste;
- b. Dacă vreți să accentuați direcția de citire a textului, la primele pagini puteți să urmăriți cu degetul textul, cuvânt cu cuvânt, expresie cu expresie, pe măsură ce citiți.

4. Prima dată citim fără întrerupere, în special textele scurte:

- a. Această carte are un text scurt și le puteți citi cartea integral copiilor, dacă sunt antrenați deja. Dacă sunt începători, povestea se poate citi și pe etape, dar este de preferat să nu o fragmentăm. Copiii oricum vor vrea să o recitească și cu această ocazie se pot clarifica anumite aspecte, se poate zăbovi asupra unor cuvinte sau imagini.
- b. Dacă vreți să îi învățați pe copii să facă predicții, opriți-vă când vă permite textul, pentru a le cere copiilor să spună ei ce urmează. Identificați formulele care se repetă și citiți-le mai accentuat.

5. La final, discutați despre impresiile copiilor și puneți câteva întrebări

deschise care să valorifice experiențele lor personale. Este de preferat să faceți activitățile următoare în altă zi, pentru a permite copiilor să se bucure exclusiv de poveste.



Educație pentru diversitate

Tema diversității este o temă foarte importantă în societatea contemporană, iar copiii sunt expuși din primii ani de viață unei diversități fizice, culturale, socio-economice etc.

Acceptarea și respectarea diversității se dezvoltă treptat, atât prin intermediul activităților structurate, cât și prin valorificarea contextelor spontane de învățare și adaptarea activităților la interesele și particularitățile de dezvoltare ale copiilor.

Activitățile propuse în acest ghid sunt corelate cu aspecte, indicatori și activități de sprijin din *Reperele fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului*, document aprobat de Ministerul Educației în 2010, ca parte a cadrului normativ de desfășurare a actului educațional în învățământul preșcolar.

Recomandăm, de asemenea, selecția și/sau adaptarea acestor activități în funcție de nivelul preșcolarilor (grupa mică/mijlocie/mare).

Reperele fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului

B.1. Subdomeniul: Dezvoltarea socială

B.1.3. Aspect specific: Acceptarea și respectarea diversității

Reper 4: Copilul ar trebui să fie capabil să recunoască, să aprecieze și să respecte asemănările și deosebirile dintre oameni.

37 - 60 luni

Indicator 205. Se joacă împreună cu copii diferiți din punct de vedere al genului, limbii vorbite, etniei sau cu CES, sub îndrumarea adulților.

Practică de sprijin:

- Citiți împreună cu copilul cărți și analizați imagini care prezintă oameni din culturi diferite și cu caracteristici fizice sau abilități diferite.

61 - 84 luni

Indicator 207. Formulează întrebări despre familia, etnia, limba vorbită, cultura, caracteristicile fizice ale celorlalți.

Practici de sprijin:

- Comentați împreună cu copiii caracteristici fizice și preferințe ca aspecte ale identității.
- Organizați activități care atrag întregului grup atenția asupra diferenței și capacității într-un mod pozitiv, de exemplu arătând copiii cu dizabilități într-o lumină pozitivă, valorizând bilingvismul etc.



ACTIVITĂȚI CU COPII



Teme abordate:

#etnie #rom #discriminare
#educație #școală #ambiiții
#vocație #misiune

ÎNAINTE DE LECTURĂ - PRIVEȘTE CU ATENȚIE

ACTIVITATEA 1

Citim ilustrațiile

Scopul acestei activități este ca preșcolarii să învețe să citească imaginile unei cărți.

OBIECTIVE

Copiii:

- dau sens imaginilor din perspectiva cunoștințelor și a experiențelor proprii (fac ipoteze);
- își dezvoltă spiritul de observație și imaginația.



CUM PROCEDĂM?

În această activitate, ne vom concentra pe lectura copertei 1 și a ilustrației de la pag. 26-27*.

Începeți prin a le citi copiilor titlul cărții și a le spune că este vorba despre viața unei persoane care a realizat lucruri importante, din copilărie până în prezent. Puneți-le următoarele întrebări pentru a le trezi curiozitatea despre povestea pe care o vor asculta.

Copertă 1:

- Ce ține fetița în brațe?
- Cine i-a dat clopoțelul? Cu ce ocazie?
- De ce-l ține-n brațe?

Ilustrație pag. 26-27

- Ce vedem în această ilustrație? (descrieți imaginea)
- Ce legătură credeți că este între fetița care ține clopoțelul în brațe (de pe coperta I) și femeia care sparge clopotul?
- De ce credeți că-l sparge?
- Ce meserie credeți că are femeia care sparge clopotul?

Este ocazia ideală de a-i invita pe copii să facă propriile predicții și observații despre poveste și să-și pună întrebări.

**Începeți numărătoarea de la pagina de titlu.*

ÎN TIMPUL LECTURII

La începutul ghidului găsiți recomandările noastre cu privire la lectura cu voce tare.

Dacă în grupa dvs există și copii cu CES, vă rugăm să țineți cont, de asemenea, de recomandările generale pentru lectura cu voce tare către copiii cu dizabilități.



DUPĂ LECTURĂ - ÎNTREBĂRI MARI PENTRU COPII MICI

ACTIVITATEA 2

Cum sună povestea?

Scopul acestei activități este ca preșcolarii să rezume și să structureze oral elementele poveștii.

OBIECTIVE

Copiii:

- identifică personajele (principale & secundare), evenimentele principale, problema cu care se confruntă personajul principal și soluția găsită.

CUM PROCEDĂM?

Împărțiți copiii în 5 grupuri. Folosiți mănușa din **anexa 1**, pentru a-i ajuta să exemplifice elementele pe care trebuie să le identifice în poveste. Fiecare grup se va concentra asupra unui element.

Deget 1 - personaj principal

Se va explica conceptul de personaj principal sau se va înlocui cu întrebarea „Pe cine

Deget 2 - personaje secundare

Se va explica că personajele secundare apar doar în unele momente ale acțiunii, acestea nefiind prezente pe întreaga desfășurare a poveștii sau neavând un rol atât de important precum personajul /personajele principal/e.

Putem înlocui explicația cu întrebarea: „Mai sunt și alte personaje?”

Deget 3 - decor (unde are loc acțiunea)

Se va explica din nou că povestea prezintă viața unei personalități (o persoană care a făcut multe lucruri importante), din copilărie până la vârsta matură.



Se vor pune următoarele întrebări:

Unde se află Nico la începutul poveștii?

(Pentru a-i ajuta, le puteți arăta în același timp ilustrația de la pag. 2-3)

Când a crescut și a devenit adolescentă, unde s-a dus Nico ?

(Pentru a-i ajuta, le puteți arăta ilustrația de la pag. 14-15)

Când a devenit adultă, unde a lucrat ?

(Pentru a-i ajuta, le puteți arăta ilustrația de la pag. 24-25)

Deget 4 - problema/problemele de rezolvat

Ce problemă avea Nico?

(Pentru a-i ajuta, le puteți arăta ilustrațiile de la pag. 4-5 și 18-19)

Deget 5 - soluția

Cum a reușit să capete mai multă încredere în ea?

(Pentru a-i ajuta, le puteți arăta ilustrația de la pag. 21)

**Începeți numărătoarea de la pagina de titlu.*

ACTIVITATEA 4

Firul vieții

Scopul acestei activități este ca preșcolarii să rezume povestea, alegând evenimentele importante din viața Nicolettei Bițu, în ordine cronologică.

OBIECTIVE

Copiii:

- identifică evenimentele principale;
- rezumă povestea.

CUM PROCEDĂM?

Se vor tipări cardurile din **anexa 2** și se va cere copiilor să le așeze/prindă pe un fir de ață, în ordine cronologică. Dacă copiii nu-și reamintesc firul narativ, educatoarea le repovestește întâmplările sau le arată ilustrațiile, fără să le recitească povestea.



ACTIVITATEA 5

Clopoțelul lui Nico

Scopul acestei activități este ca preșcolarii să înțeleagă într-un mod ludic simbolul clopoțelului din poveste.

OBIECTIVE

Copiii:

- identifică și numesc o serie de emoții.

CUM PROCEDĂM?

Identificați împreună cu copiii emoțiile pe care le simte Nico în diferite ipostaze, de-a lungul vieții ei. Folosiți următoarele ilustrații și puneți-le următoarele întrebări:

Exemple:

Ilustrația pag 15: Cum se simte Nico? Cum e clopoțelul?/Cât de mare e?

Ilustrația pag 21: Cum se simte Nico în fața colegilor săi? Cum e clopoțelul?/E la fel de mare ca în prima ilustrația?

Ilustrația pag 22 : Cum se simte Nico printre prietenii ei? Cum e clopoțelul?

Dacă nu pot identifica emoția, le puteți citi textul corespunzător:

„Timpul a trecut, Nico s-a maturizat, este adult acum. Este un om fericit și liber pentru că, în timp, a învățat să transforme clopotul singurătății în clopoțelul binecuvântărilor.”

Ilustrația pag 26: Cum se simte Nico? Unde e clopotul acum ? Ce face ea? De ce?

Dacă nu pot identifica emoția, le puteți citi textul corespunzător:

„Astăzi misiunea ei este de a veni în ajutorul celor care nu știu cum să-și apere singuri drepturile. Nico vrea să-i învețe să transforme, la rândul lor, clopotul singurătății în clopoțelul binecuvântărilor.”

La rândul lor, copiii pot confecționa un clopoțel din hârtie/carton și îl pot folosi de câte ori doresc să-și exprime supărarea, tristețea, singurătatea sau pentru să arate că cineva s-a purtat urât cu ei.



ACTIVITĂȚI CU COPII



Teme abordate:

#etnie #rom #discriminare #sărăcie #artist
#muzică #perseverență #fani

ÎNAINTE DE LECTURĂ - PRIVEȘTE CU ATENȚIE

ACTIVITATEA 1

Citim ilustrațiile

Scopul acestei activități este ca preșcolarii să învețe să citească imaginile unei cărți.

OBIECTIVE

Copiii:

- dau sens imaginilor din perspectiva cunoștințelor și a experiențelor proprii (fac ipoteze);
- își dezvoltă spiritul de observație și imaginația.



CUM PROCEDĂM?

În această activitate, ne vom concentra pe lectura copertii 1 și a ilustrației de la pag. 20-21.

Începeți prin a le citi copiilor titlul cărții și spuneți-le că băiatul din poveste este o personalitate din România, adică are succes în ceea ce face și îl admiră mulți oameni. Puneți-le următoarele întrebări pentru a le trezi curiozitatea despre povestea pe care o vor asculta.

Copertă 1:

- Cum e băiatul de pe copertă?
- Titlul cărții este „Să îți pui o dorință!”. Ce dorință credeți că și-a pus el?

Ilustrație pag. 20-21

- E aceeași persoană ca pe copertă?
- Credeți că i s-a îndeplinit dorința?
- Ce profesie credeți că are?

Este ocazia ideală pentru a-i invita pe copii să facă propriile predicții și observații despre poveste și să-și pună întrebări.

La sfârșitul discuției le puteți pune o melodie cântată de Connect-R.

ÎN TIMPUL LECTURII

La începutul ghidului găsiți recomandările noastre cu privire la lectura cu voce tare.

Dacă în grupa dvs există și copii cu CES, vă rugăm să țineți cont, de asemenea, de recomandările generale pentru lectura cu voce tare către copiii cu dizabilități.



ACTIVITATEA 2

Vorbim la microfon

Scopul acestei activități este ca preșcolarii să rezume și să structureze oral elementele poveștii.

OBIECTIVE

Copiii:

- identifică personajele, evenimentele principale, problema cu care se confruntă personajul principal și soluția găsită.

CUM PROCEDĂM?

Împărțiți copiii în 5 grupuri. Folosiți mănușa din **anexa 3**, pentru a-i ajuta să exemplifice elementele pe care trebuie să le identifice în poveste. Fiecare grup se va concentra asupra unui element.

Deget 1 - personaj principal

Se va explica conceptul de personaj principal sau se va înlocui cu întrebarea „Pe cine întâlnim de la începutul la sfârșitul poveștii?”

Deget 2 - personaje secundare

Se va explica că personajele secundare apar doar în unele momente ale acțiunii, acestea nefiind prezente pe întreaga desfășurare a poveștii sau neavând un rol atât de important precum personajul /personajele principal/e.

Putem înlocui explicația cu întrebarea: „Mai sunt și alte personaje în poveste?”



Deget 3 - decor (unde are loc acțiunea)

Se va explica că povestea prezintă viața cântărețului, din copilărie până la vârsta matură.

Se vor pune următoarele întrebări:

Unde se află Ștefan la începutul poveștii?

(Pentru a-i ajuta, le puteți arăta în același timp ilustrația de la pag. 6)

Unde a fost prima dată apreciat Ștefan pentru talentul său de dansator?

(ilustrații pag.14-15)

Unde își desfășoară Ștefan/Connect-R activitatea de cântăreț?

(ilustrații pag. 20-21, 22-23 (pe scenă))

Deget 4 - problema/problemele de rezolvat

Ce problemă avea Ștefan, chiar și atunci când devenise un cântăreț cunoscut?

(ilustrații pag. 16-17)

Deget 5 - soluția

Ce a decis Ștefan atunci când a fost recunoscut de tinerii din mașină, care îi cântau melodia?

(ilustrații la pag.18-19)

**Începeți numărătoarea de la pagina de titlu.*

ACTIVITATEA 4

Firul vieții

Scopul acestei activități este ca preșcolarii să rezume povestea, alegând evenimentele importante din viața lui Connect-R, în ordine cronologică.

OBIECTIVE

Copiii:

- identifică evenimentele principale;
- rezumă povestea.



CUM PROCEDĂM?

Se vor tipări și decupa cardurile din **anexa 4** și se va cere copiilor să le așeze/prindă în ordine cronologică, pe un fir de ață. Dacă copiii nu-și reamintesc firul narativ, educatoarea le repovestește întâmplările sau le arată ilustrațiile, fără să le recitească povestea.



ACTIVITĂȚI CU COPII



Teme abordate:

#etnie #rom #discriminare #egalitate #cărți
#o lume fără diferențe

ÎNAINTE DE LECTURĂ - PRIVEȘTE CU ATENȚIE

ACTIVITATEA 1

Citim ilustrațiile

Scopul acestei activități este ca preșcolarii să învețe să citească imaginile unei cărți.

OBIECTIVE

Copiii:

- dau sens imaginilor din perspectiva cunoștințelor și a experiențelor proprii (fac ipoteze);
- își dezvoltă spiritul de observație și imaginația.



CUM PROCEDĂM?

În această activitate, ne vom concentra pe lectura copertii 1 și a ilustrației de la pagina 8-9.

Începeți prin a le citi copiilor titlul cărții și a le spune că este vorba despre viața unei persoane celebre, din copilărie până în prezent. Puneți-le următoarele întrebări pentru a le trezi curiozitatea despre povestea pe care o vor asculta.

Copertă 1:

- Cum e fetița de pe copertă?
- De ce credeți că ține o carte în mână?

Ilustrații pag. 8-9

- Cine credeți că i-a oferit lada cu cărți?
- Credeți că s-a bucurat de cadou/de cărți?

Este ocazia ideală de a-i invita pe copii să facă propriile predicții și observații despre poveste și să-și pună întrebări.

ACTIVITATEA 2

Cărțile din carte

Scopul acestei activități este ca preșcolarii să rezume și să structureze oral elementele poveștii.

OBIECTIVE

Copiii:

- identifică personajele, evenimentele principale, problema cu care se confruntă personajul principal și soluția găsită.



CUM PROCEDĂM?

Împărțiți copiii în 5 grupuri. Folosiți mănuașa din **anexa 5**, pentru a-i ajuta să exemplifice elementele pe care trebuie să le identifice în povești. Fiecare grup se va concentra asupra unui element.

Deget 1 - personaj principal

Se va explica conceptul de personaj principal sau se va înlocui cu întrebarea „Pe cine întâlnim de la începutul la sfârșitul poveștii?”

Deget 2 - personaje secundare

Se va explica că personajele secundare apar doar în unele momente ale acțiunii, acestea nefiind prezente pe întreaga desfășurare a poveștii sau neavând un rol atât de important precum personajul /personajele principal/e.

Putem înlocui explicația cu întrebarea: “Mai sunt și alte personaje în povești? Cine?”

Deget 3 - decor (unde are loc acțiunea)

Se vor pune următoarele întrebări:

- Unde se află Lori la începutul poveștii?

(pentru a-i ajuta, le puteți arăta în același timp ilustrația de la pag.2-3)

- Unde ia Lori cina alături de bunic și ceilalți meseni? (ilustrații pag. 14-15)
- Unde se duce Lori când se trezește?

(ilustrații de la pag. 22-23)

Deget 4 - problema/problemele de rezolvat

De ce nu a vrut Lori la început să se așeze la masă, alături de ceilalți invitați ai bunicului?

Deget 5 - soluția

Ce i-a zis unul dintre meseni, astfel încât Lori a îndrăznit până la urmă să se așeze alături de ei?

**Începeți numărătoarea de la pagina de titlu.*



ACTIVITATEA 3

Vis și realitate

Scopul acestei activități este ca preșcolarii să structureze povestea pe două niveluri: realitate și vis.

OBIECTIVE

Copiii:

- identifică în poveste elementele care sunt reale și cele care se întâmplă în vis;
- selectează elemente în funcție de cele două categorii de date.

CUM PROCEDĂM?

Împărțiți copiii în două sau mai multe grupuri și distribuiți-le cardurile de la **anexa 6**.

Citiți-le povestea încă o dată, arătându-le în același timp ilustrațiile.

Fiecare grup trebuie să poziționeze cardurile pe două categorii: 1. Realitate și 2. Vis



ACTIVITĂȚI CU COPII



Teme abordate:

#etnie #rom #discriminare #sărăcie #artist
#teatru #împlinirea visului

ÎNAINTE DE LECTURĂ - PRIVEȘTE CU ATENȚIE

ACTIVITATEA 1

Citim ilustrațiile

Scopul acestei activități este ca preșcolarii să învețe să citească imaginile unei cărți.

OBIECTIVE

Copiii:

- dau sens imaginilor din perspectiva cunoștințelor și a experiențelor proprii (fac ipoteze);
- își dezvoltă spiritul de observație și imaginația.



CUM PROCEDĂM?

În această activitate, ne vom concentra pe lectura copertii 1 și a ilustrației de la pagina 24-25.

Începeți prin a le citi copiilor titlul cărții și a le spune că este vorba despre viața unei persoane celebre, din copilărie până în prezent. Puneți-le următoarele întrebări pentru a le trezi curiozitatea despre povestea pe care o vor asculta.

Copertă 1:

- Cum e băiatul de pe copertă? (descrieți-l fizic)

Ilustrații pag. 23-24

- Identificați în grupul de oameni persoana de pe copertă?
- Unde se află oamenii aceștia? Ce credeți că fac acolo?
- Ce profesie credeți că au?

Este ocazia ideală de a-i invita pe copii să facă propriile predicții și observații despre poveste și să-și pună întrebări.

**Începeți numărătoarea de la pagina de titlu.*

ACTIVITATEA 2

Harta cărții

Scopul acestei activități este ca preșcolarii să rezume și să structureze oral elementele poveștii.

OBIECTIVE

Copiii:

- identifică personajele, evenimentele principale, problema cu care se confruntă personajul principal și soluția găsită.



CUM PROCEDĂM?

Împărțiți copiii în 5 grupuri. Folosiți mănușa din **anexa 7**, pentru a-i ajuta să exemplifice elementele pe care trebuie să le identifice în povești. Fiecare grup se va concentra asupra unui element.

Deget 1 - personaj principal

Se va explica conceptul de personaj principal sau se va înlocui cu întrebarea „Pe cine întâlnim de la începutul la sfârșitul poveștii?”

Deget 2 - personaje secundare

Se va explica că personajele secundare apar doar în unele momente ale acțiunii, acestea nefiind prezente pe întreaga desfășurare a poveștii sau neavând un rol atât de important precum personajul /personajele principal/e.

Putem înlocui explicația cu întrebarea: “Mai sunt și alte personaje? Cine?”

Deget 3 - decor (unde are loc acțiunea)

Se va explica că povestea prezintă viața actorului, din copilărie până la vârsta matură.

Se vor pune următoarele întrebări:

Unde se află Suraj la începutul poveștii?

(ilustrațiile de la pag. 12-13 sau toate ilustrațiile până la pag. 13)

Ce a făcut Suraj după ce a terminat școala în satul lui?

(ilustrațiile de la pag. 16-17)

Unde își desfășoară un actor activitatea?

(ilustrații pag 22-23)?

Bulina deget 4 - problema/problemele de rezolvat

Ce problemă a avut avea Sorin, când, alături de alți actori romi, a jucat într-o piesă de teatru în limba romani?

Bulina deget 5 - soluția

Ce a decis Sorin după ce unii oameni au râs de el, spunându-i că romii nu pot juca teatru?

**Începeți numărătoarea de la pagina de titlu.*



ACTIVITATEA 4

Firul vieții

Scopul acestei activități este ca preșcolarii să rezume povestea, alegând evenimentele importante din viața lui Sorin Sandu (Suraj), în ordine cronologică.

OBIECTIVE

Copiii:

- identifică evenimentele principale;
- rezumă povestea.

CUM PROCEDĂM?

Se vor tipări cardurile din **anexa 8** și se va cere copiilor să le așeze/prindă în ordine cronologică, pe un fir de ață. Dacă copiii nu-și reamintesc firul narativ, educatoarea le repovestește întâmplările sau le arată ilustrațiile, fără să le recitească povestea.



ACTIVITĂȚI DE EDUCAȚIE PENTRU DIVERSITATE

Activitățile de mai jos pot fi aplicate la toate cele 4 cărți sau pot fi adaptate pentru a exploata pedagogic doar o singură carte.

ACTIVITATEA 1

Cine este eroul tău?

Scopul acestei activități este ca preșcolarii să vorbească despre eroii și eroinele din viața lor.

OBIECTIVE

Copiii:

- identifică calitățile eroilor și eroinelor;
- își explică preferința.

CUM PROCEDĂM?

Distribuiți copiilor **anexa 9** și invitați-i să asocieze personajul ilustrat cu persoana reală.

Cerințe:

Nico, Lori, Ștefan și Suraj sunt persoane reale de etnie romă care ne inspiră pe toți.

a. Asociază personajul ilustrat cu persoana reală.

b. Spune de ce crezi că Nico, Lori, Ștefan și Suraj sunt eroi și eroine.

c. Cine este eroul sau eroina ta? Pregătește un desen pentru el sau ea.



ACTIVITATEA 2

Cum te-ai simți tu?

Scopul acestei activități este ca preșcolarii să exerseze empatia față de persoane care trec printr-o situație nedreaptă.

OBIECTIVE

Copiii:

- identifică situațiile și emoțiile prin care trec personajele;
- își explică propriile emoții.

CUM PROCEDĂM?

Folosiți **anexele 10 și 11** și ghidați copiii astfel încât să identifice emoțiile personajelor și apoi să vorbească despre propriile emoții.

Cerințe:

Asociază situațiile cu persoanele. Cum se simt Nico, Ștefan și Suraj?

Cum te-ai simți dacă ai fi în aceeași situație?

Folosește spinnerul emoțiilor pentru a arăta cum te-ai simți.

ACTIVITATEA 3

Bunătatea, o super-putere!

Scopul acestei activități este ca preșcolarii să exerseze să ia atitudine atunci când persoane din jurul lor trec printr-o situație nedreaptă.

OBIECTIVE

Copiii:

- Desenează și scriu cu ajutorul profesorilor mesaje de sprijin pentru persoane care sunt discriminate.



CUM PROCEDĂM?

Invitați copiii să aleagă o persoană - pot alege persoana preferată sau pot trage la sorți - și să pregătească un desen și un mesaj de susținere pentru ea.

Cerințe:

Nico este tristă atunci când copiii o strigă ț*ganco și nu vor să se joace cu ea. Pregătește un desen pentru ea și gândește-te la un mesaj – ce i-ai spune ca să nu mai fie tristă?

Sorin este trist atunci când i se spune că romii nu pot face teatru. Pregătește un desen pentru el și gândește-te la un mesaj – ce i-ai spune ca să nu mai fie trist?

Ștefan este trist atunci când este pus mereu în ultima bancă. Pregătește un desen pentru el și gândește-te la un mesaj – ce i-ai spune ca să nu mai fie trist?

Notă despre cuvântul ț*gan

Pentru a modela o utilizare respectuoasă a denumirii etniei, folosiți întotdeauna cuvântul rom.

Explicația pentru adulți este următoarea:

Termenul ț*gan nu există în limba romani. Acesta provine din limba greacă athinganoi = de neatins, iar în perioada sclaviei denumea o categorie socială de rob/sclav.

Denumirea aceasta este atestată istoric încă de la 1900, iar în 1919, romii cereau ca denumirea de ț*gan să nu mai fie folosită.

„Iar Țigani ei singuri se numesc în limba lor Romnicel (fiul femeii) sau Rom (oameni). În Moldova, Alexandru cel bun le-a dat voie să rătăcească. În Valahia sunt cu mult mai mulți, urmașii lor au ajuns robi, cum sunt și azi, așa că cuvântul Țigan a ajuns totuna cu rob”. (Mihail Kogălniceanu, Schiță despre țigani, original în franceză, Berlin, 1837; varianta în limba română, Iași, 1900).



Adunarea Națională Țigănească a locuitorilor din Ardeal solicita, în memoriul întocmit la 27 aprilie 1919, „de aici înainte, în toate actele oficiale românești să nu se mai folosească pentru noi și următorii noștri numirea (porecla) ca batjocură <țigan>, ci aceasta, dacă nu se șterge cu totul chiar din uzul oficial, să se circumscrie cu o altă denumire care se va afla de corespunzătoare”.

Petre Matei, în „Revista Istorică”, XXI (5-6), 2010

A folosi acest cuvânt de către neromi este deci jignitor. De aceea, am ales să îl scriem folosind această grafie ț*gan.

Explicația pentru copiii poate fi următoarea:

E politicos/recomandat/corect să folosim cuvântul rom, mai ales dacă nu facem parte din această comunitate. În limba romani, acest cuvânt înseamnă om - el este folosit de romii din întreaga lume. În limba romani, cuvântul ț*gan nu există.

Resurse suplimentare

Interviurile realizate de către tinerii autori, publicate în revista DOR

Connect-R

Nicoleta Bițu și Loredana Mihaly



Personaj principal



Personajele secundare



Locul acțiunii



Problema/problemele



Soluția







Personaj principal



Personajele secundare



Locul acțiunii



Problema/problemele



Soluția







Personaj principal



Personajele secundare



Locul acțiunii



Problema/problemele



Soluția







Personaj principal



Personajele secundare



Locul acțiunii



Problema/problemele



Soluția











